

УДК 338.48 (477)

К.Й. ПУГАЧЕВСЬКА
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево,
К.С. ПУГАЧЕВСЬКА,
кандидат економічних наук, доцент,
ст. викладач кафедри міжнародних економічних відносин,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ТУРИЗМУ

Інноваційний комплекс (або портфель інновацій) туризму - це сукупність інновацій, необхідних для впровадження в туристичну систему для досягнення поставлених цілей і підвищення результативності її діяльності.

У широкому розумінні формування інноваційного комплексу трансформується в завдання адаптації системи управління до швидкого і точного визначення напрямів підвищення конкурентоспроможності туристських організацій до змін конкурентного середовища. При відсутності цілеспрямованої і постійної роботи досягнуті успіхи в інноваційній діяльності на ринку через деякий час будуть анульовані відповідними діями конкурентів. Тому, необхідно так сформулювати управління інноваціями, щоб забезпечити процес адаптації і на постійній основі створити умови для ефективного розвитку туристичної системи.

В управлінні інноваціями туризму велике значення має реалізація технологічного підходу. Масштаби і наслідки змін, залучення інформаційних і людських ресурсів стають все більш непередбачуваними і різноманітними. Реалізація одного або декількох розвинених раніше підходів (нормативного, функціонального і ін.) призводить до надмірної витрати сил і засобів менеджерів, до неповного досягнення поставлених цілей. Тому перспективи розвитку інноваційного управління повинні бути пов'язані з удосконаленням технологій його дослідження. Технологізація процесу інноваційного управління включає:

- покрокову координацію дій учасників, спрямованих на досягнення інноваційної мети;
- однозначне розуміння і виконання складових операцій і процедур;
- поділ процесу на внутрішньо логічно пов'язані кроки, процедури;
- розробку і використання певної сукупності прийомів і способів вирішення конкретних інноваційних проблем [1].

Процес формування інноваційного комплексу розглядається як частина механізму інноваційного управління.

Технологічний підхід в дослідженні проблем інноваційного управління є багатоетапним і послідовним. На першому етапі досліджується реальний стан інноваційної системи. Критика реального стану інноваційної системи проводиться на другому етапі. Знаходженню «важких місць» в розвитку системи управління сприяє переведення конкретного опису діяльності в узагальнене (абстрактне), яке і формулює напрямок шляхів подолання. На третьому етапі відбувається зміна норм системи управління, ведуться розробки певного набору коректив системи управління, які долають «важкі місця».

Складне управлінське рішення є результатом реалізації технологічного підходу, який є видом міжособистісного професійного спілкування, а також сприяє вирішенню поставлених завдань, активізуючи інтелектуальний потенціал учасників.

Принципами використання технологічного підходу в інноваційному управлінні є:

- складна організаційна підтримка реалізації через багатофункціональність підходу і необхідність координації робіт;
- систематичний характер реалізації, обумовлений динамічністю елементів інноваційного процесу;
- надання особливої цінності соціологічного знання;
- використання адаптивних можливостей інноваційних систем;
- інтерактивність, яка пояснюється наявністю великої кількості неформалізованих процедур і необхідністю введення коректив виконуваних дій;
- різноманітна інформаційна підтримка у вигляді статистичних даних, результатів спеціальних досліджень і так званих слабких сигналів;
- висока відповідальність учасників інноваційного управління;
- багатоаспектний характер дослідження процесів управління із застосуванням різноманітних підходів.

Аналітична робота, яка вивчає стан і тенденції розвитку туристичного ринку і активності його учасників, є фундаментом, що формує портфель інновацій. При цьому особливе значення має технологічний підхід, що має в своїй основі відносини «суб'єкт - суб'єкт». Перетворення можливі тільки при сприянні учасників всього інноваційного процесу, в якому кожен працівник є інноваційним технологом, сприяє (або не сприяє) перетворенням, підтримує (або не підтримує) цілі і засоби діяльності всієї команди.

Інноваційний комплекс туризму, його технологічний підхід можуть реалізовуватися як на рівні окремої організації, так і на рівні державного управління туризмом.

Інноваційною політикою держави в галузі туризму вважається комплекс цілеспрямованих заходів, що проводяться державою зі створення сприятливих умов для суб'єктів господарювання з метою поживлення інноваційної активності, підвищення ефективності розвитку туризму і більш повного задоволення туристських потреб населення. Оскільки ринкова економіка не в змозі автоматично регулювати інноваційну діяльність, то можливе використання окремих важелів впливу держави на інноваційну діяльність туристичних організацій. Такими важелями, які поєднує і активізує технологічний підхід, можуть бути наступні: податкові пільги туристським організаціям, які впроваджують інновації; створення умов для залучення інвестицій в галузь туризму; здійснення спеціальних науково-технічної, кредитно-фінансової та податкової політики; вдосконалення амортизаційної політики, розвиток пріоритетних галузей науки [2].

Поживлення інноваційної діяльності у вітчизняному туризмі можна вважати кінцевою метою інноваційної політики, що має кілька завдань: просування інноваційних програм, підтримка малого бізнесу в галузі туризму, конкурентоспроможності внутрішнього і зовнішнього туризму, а також підтримка конкретних туристичних центрів.

1. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент./ Фатхутдинов Р.А.// М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2000.- 624 с. 2. Гарбера О. Є. Основні теоретичні та практичні аспекти інноваційної діяльності в туристичному господарстві України / О. Є. Гарбера // Інвестиції: практика та досвід. - 2009. - № 23. - С. 29-31.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>